

Malkiáš pokračoval. „Jsou tací, kteří nesouhlasí s tím, aby se učitelem Zákona stal člověk pocházející z ciziny a ještě ke všemu z nuzných poměrů. Leč – a to ti nemusím připomínat – já jsem nad tebou vždycky držel ochranou ruku.“

Hilel bezradně sklopil zrak. Chtělo se mu křičet. Ano: Do Jeruzaléma skutečně přišel z babylónské diaspory a dlouhé roky se živil jako námezdný dělník. Jeho dlaně dosud nesly stopy rozpukaných mozolů. Věděl, co znamená zima a hlad, překonal bezpočet protivenství, když ve dne dřel a za nocí studoval. A teď se má tohle všechno obrátit proti němu? – Polekaně sebou trhl, když jeden z vojáků přešlápl z nohy na nohu a zbroj zachřestila.

„Hmm,“ navázal Malkiáš, „ještě k té poslušnosti.“ Stále mluvil šeptem a i on se nyní opatrně rozhlédl kolem. „Tváří v tvář římské okupační moci musíme jako národ zůstat jednotní. A to znamená dávat si velký pozor, aby někdo nešířil nevhodné myšlenky. Lépe umlčet pár jednotlivců než přinést zkázu na celou zemi. – No? Věřím, že si rozumíme. A doufám, že tebe Menachemův osud neláká.“

„Ehm.“

„A teď už běž, ať na tebe žáci nemusejí čekat.“

Hilel šel. Ani se nerozloučil. Měl dost starostí sám se sebou. V hrudi jako by se mu svíjelo klubko hadů. Opravdu hrozí, že mu kvůli původu nakonec nedovolí učit? Jenže co mohl dělat? Povzdechl si, potřásl hlavou. Teď musí především vymyslet, co svým žákům poví. A pospíšet si, jakkoli se už beztak opozdil.

Roztržitě kývl směrem ke svatyni, zamumlal: „Slyš Izraeli! Hospodin, Bůh náš, jeden jest,“ a vykročil kolem prastaré kamenné zdi podpírající chrámový okrasek. Ve spárách mezi vydrolenými pískovcovými bloky se místy uchytily trsy neuduživé zažloutlé trávy. Minul Pekařskou ulici, vyhnul se dvoukoláku s pomalu se kazícími hlávkami zelí. Stěží cokoli z toho vnímal. – Zahnul vlevo do Příčné, vystoupal po pěti schodech a vešel do synagogy.

Několik chlapců stálo v chodbě a zvýšeným hlasem se přelo.

„Ty osle, na pohřebním talitu střapce být nesmíš!“

„A jak by se podle tebe měl v takovém talitu mrtvý modlit?“

„Mrtvý už se nemodlí, mrtvý je mrtvý.“

„A co až dojde ke vzkříšení, jak to říkal rabi Jochanan?“

„Rabi Jochanan mohl říkat, co chtěl. Vzkříšení je blbost. V Písmu se o něm nepíše a v Písmu je všechno...“

Teď teprve zpozorovali Hilela. Zmlkli a provinile šoupali nohama. Jen jeden si vzpomněl, že by měl pozdravit. Jindy by taková situace vyloudila Hilelovi na rtech úsměv. Jenže jindy ho tak netížily starosti. Stroze jim kývl. Pokynul směrem k učebně.

Počkal, než se klátivě rozejdou a rozesadí na svých rohožích. Potom se i on svezl na stoličku. Od zbytku místnosti ho dělily tři klesající schody. Ucítil na sobě jejich důvěřivé, zpytavé pohledy a znovu si připomněl, jak hanebně je nepřipravený. Útroby se mu sevřely. Chtělo se mu utéct. Ale nemohl.

Odkašlal si. Zhluboka se nadechl. A pak se pustil do výkladu. Asi jako když plavec skočí do neznámé temné vody.

„Budeš-li však poslušný ve všem, co ti přikážu, a budeš-li chodit po mých cestách a řídit se tím, co je spravedlivé v mých očích, budu s tebou a vybuduji ti trvalý dům, jako jsem vybudoval tvému otci Davidovi!“ uzavřel konečně a rukávem si utřel orosené čelo. „Nějaké otázky?“ zeptal se a doufal, že ne.

„Mistře...“

V Hilelovi hrklo. „Ano?“ Opět ten temný krásný chlapec s těkavým pohledem. Patřil k nejmladším, ale už několikrát prokázal svou bystrost.

„Já té poslušnosti asi nerozumím. V Písmu je přece také psáno o Jákobovi: *„Pak zůstal Jákob sám a tu přišel Bůh a zápolil s ním, dokud nevzešla jitřenka. Když viděl, že Jákoba nepřemůže, poranil mu aspoň kyčel, takže se vykloubila. Řekl: „Pusť mě, už se rozednívá.“ Jákob však odvětil: „Nepustím, dokud mi nepožehnáš!“* Nebyl on tedy spíš neposlušný?“

Hilel nasucho polkl a pak ještě jednou. Cítil, jak se mu zpotily dlaně. Snad se měl na chlapce osopit slovy Malkiášovými: *„Nemusíš chápat, abys byl milý Bohu. Stačí, když budeš poslouchat!“* Jenže...

„Nevím, chlapče, nevím,“ hlesl a přál si být někde daleko odsud, „vím však, že pokud se budeš i nadále takto ptát, stane se z tebe jednou velký znalec Písma.“

Zvedl se k odchodu, unaveně kývl na pozdrav. Na nic dalšího neměl sílu.